

W P L Y N Ę Ł O
dnia 23.01.25 Nr 49/01
podpis

Radom, 17 stycznia 2025 r.

DR.5183.1.3.2025.KP

Ośrodek Kultury i Sztuki

„Resursa Obywatelska”

ul. Malczewskiego 16 26-600 Radom

W odpowiedzi na pismo z dnia z dnia 12.12.2024 r. (data wpływu 12.12.2024 r.), znak L.DzOKiSz.21.2.2.2024 w sprawie wydania zaleceń konserwatorskich dotyczących remontu elewacji oraz remontu figur kamiennych na szczytach i głowic na elewacji frontowej budynku Ośrodka Kultury i Sztuki „Resursa Obywatelska” przy ul. Jacka Malczewskiego 16 w Radomiu, dz. nr. ew. 11/1, 132/2 (jedn. ewid. 146301_1, obr. 0050 Stare Miasto).

Budynek Resursy Obywatelskiej w Radomiu, wybudowany w latach 1851 - 1852, wg projektu Ludwika Radziszewskiego, jako przykład klasycystycznej architektury połowy XIX w., został wpisany do rejestru zabytków byłego województwa radomskiego prawomocną decyzją WKZ w Radomiu z dnia 27.08.1983 r. pod numerem rejestru 222/A/83; ponadto znajduje się on na terenie zabytkowego zespołu urbanistyczno – architektonicznego miasta Radomia, wpisanego do rejestru zabytków byłego województwa radomskiego prawomocną decyzją WKZ w Radomiu z dnia 14.09.1989 r. pod nr rejestru 410/A/89.

Zgodnie z art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1292), należy spełnić następujące zalecenia konserwatorskie do projektowania, w związku z planowanym remontem elewacji budynku, w zakresie podanym w złożonym wniosku:

I. Przed przystąpieniem do prac projektowych w zakresie planowanych robót remontowo – konserwatorskich dotyczących przedmiotowego obiektu, należy sporządzić następującą wymaganą dokumentację przedprojektową, tj.:

1. **Inwentaryzację obiektu** w zakresie inwestycji, w skali 1:50, z detalami architektonicznymi elewacji w skali 1:10, wraz z serwisem fotograficznym.
2. **Inwentaryzację stolarki okiennej i drzwiowej** planowanej do remontu lub wymiany w skali 1:20, ze szczegółami konstrukcji i profili w skali 1:5 lub 1:10 oraz dokumentacją fotograficzną.
3. **Aktualną ekspertyzę konstrukcyjną** obiektu o stanie zachowania obiektu, w zakresie planowanych prac remontowo – konserwatorskich: ścian nośnych, fundamentów, tynków zewnętrznych, balustrad, stolarki okiennej i drzwiowej, elementów wykończeniowych, wystroju elewacji, z podaniem przyczyn zawilgocenia i spękania murów i tynków oraz propozycją doboru (właściwej dla obiektu) metody osuszenia ścian i fundamentów i doбором technologii robót remontowo - konserwatorskich przy elewacjach obiektu.
4. **Aktualną ekspertyzę mykologiczną** obiektu, występującej korozji biologicznej, tj.: stanu porażenia biologicznego ścian oraz stopnia zawilgocenia i zasolenia elementów obiektu, w tym fundamentów, ścian zewnętrznych, tynków, wraz z propozycją metod usunięcia korozji i podaniem nazw odpowiednich preparatów posiadających atesty i aprobaty techniczne.
5. **Program prac konserwatorskich, prac restauratorskich** dla detali elewacji obiektu sporządzony przez osobę uprawnioną, przy czym działania konserwatorskie powinny objąć pełen zakres badań, zabiegów technicznych, jak również kompleksową konserwację estetyczną przywracającą zabytkowi pierwotny wygląd.

Projekt remontowo - konserwatorski powinien być wykonany w oparciu o wyżej wymienione opracowania, zgodnie z zaleceniami konserwatorskimi oraz powinien rozwiązywać problemy związane z zawilgoceniem oraz spękaniem ścian i ewentualnie fundamentów; ponadto projekt powinien być wykonany z poszanowaniem substancji zabytkowej obiektu oraz z maksymalnym zachowaniem autentycznej substancji.

II. Przy projektowaniu należy uwzględnić następujące zalecenia konserwatorskie:

- należy wykonać badania pod kątem remontu obiektu, które mają pokazywać:
 - a) elementy pierwotne,
 - b) elementy o wartościach historycznych,
 - c) elementy możliwe do likwidacji,
- należy rozwiązać problem wilgoci w budynku, zgodnie z wynikami ekspertyzy konstrukcyjnej i mykologicznej, poprzez osuszenie zawilgoconych fragmentów muru, przeprowadzenie zabiegów biobójczych, wykonanie izolacji przeciwwilgociowych ścian obwodowych i fundamentów oraz uszczelnienie lub wymianę istniejących obróbek blacharskich,
- na zawilgocone i zasolone ściany, powyżej ok. 60 cm od widocznych śladów zawilgoceń należy zastosować tynki renowacyjne (zgodnie z instrukcją wybranej technologii),
- zgodnie z wynikami ekspertyzy konstrukcyjnej należy przeprowadzić ewentualną naprawę konstrukcyjną murów obwodowych oraz rozwiązać problem spękań tynków zewnętrznych,
- elewacje należy wykonać w tynku gładkim; dopuszcza się skucie tynku w zakresie niezbędnym,
- należy zastosować wysokiej jakości farby silikonowe (krzemo - organiczne) lub silikatowe (krzemianowe),
- prace konserwatorskie przy elewacjach obiektu, detali i wystroju (mające na celu ich uczynienie oraz odtworzenie), należy prowadzić na podstawie programu prac konserwatorskich sporządzonego przez osobę uprawnioną, przy czym działania konserwatorskie powinny objąć pełen zakres badań, zabiegów technicznych, jak również kompleksową konserwację estetyczną przywracającą obiektowi pierwotny wygląd,
- remont elewacji powinien być przeprowadzony w jednej wybranej technologii (systemie), nie wskazane jest łączenie różnych systemów renowacji,
- kolorystyka obiektu powinna być taka sama lub zbliżona do pierwotnie istniejącej (najlepiej wynikającej z badań tynku in situ lub kwerend ikonograficznych) oraz powinna podkreślać walory architektoniczne obiektu,
- należy przeprowadzić konserwację stolarki okiennej i drzwiowej oraz krat, które tego wymagają (w przypadku złego stanu technicznego, wynikającego z wykonanej ekspertyzy konstrukcyjnej, dopuszcza się wymianę odtworzeniową stolarki, z zachowaniem konstrukcji, materiału, gabarytów, podziałów, okuć, kolorystyki i wyglądu profili istniejącej stolarki wg pierwowzoru i inwentaryzacji),
- remont balustrad należy przeprowadzić w taki sposób, aby były one scalone kolorystycznie z elewacją budynku, a ich forma była jak najprostsza,
- obróbki blacharskie należy wykonać z materiału analogicznego jak pokrycie dachowe,
- zastosowane materiały budowlane powinny być wysokiej jakości, z dopuszczeniem do obiektów zabytkowych,
- obiekt po przeprowadzonych pracach remontowo - konserwatorskich powinien zachowywać swoją pierwotną formę, kształt i wygląd architektoniczny, prace remontowe powinny być prowadzone w poszanowaniu substancji zabytkowej obiektu.

III. W zakresie konserwacji figur kamiennych na szczytach i głowic na elewacji frontowej należy uwzględnić następujące zalecenia konserwatorskie:

- działania konserwatorskie powinny objąć pełny zakres badań, zabiegów technicznych, jak również kompleksową konserwację estetyczną przywracającą obiektowi pierwotny wygląd,
- prace powinny być realizowane zgodnie ze sztuką konserwatorską, a zastosowane materiały konserwatorskie powinny być wysokiej jakości, o odpowiednich atestach, z dopuszczeniem do obiektów zabytkowych,
- należy zachować fakturę i kolorystykę starego kamienia,
- nie dopuszcza się szlifowania jako metody oczyszczania elementów kamiennych,
- należy przeprowadzić niezbędne działania zabezpieczające kamień przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi,
- prace konserwatorskie powinny być wykonane na podstawie programu prac konserwatorskich, opracowanego przez uprawnionego konserwatora dzieł sztuki,
- program prac konserwatorskich powinien zawierać:
 - historię, opis i analizę stanu zachowania zabytku, z określeniem przyczyn uszkodzeń i zniszczeń (z uwzględnieniem inwentaryzacji i opinii technicznej),
 - dokumentację fotograficzną,
 - wykaz planowanych czynności i zabiegów konserwatorskich, z podaniem metod, materiałów i technik.

Uwaga: Wytyczne konserwatorskie w zakresie remontu obiektu mogą zostać zmienione lub rozszerzone w razie ujawnienia faktów mających znaczenie dla zabytku.

Prowadzenie prac: konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych i poszukiwań zabytków wymaga uzyskania pozwolenia Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (w Delegaturze WUOZ w Radomiu przy ul. Żeromskiego 53), które zostanie wydane na wniosek osoby fizycznej lub jednostki organizacyjnej posiadającej tytuł prawny do korzystania z obiektu wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu albo ograniczonego prawa rzeczowego lub stosunku zobowiązaniowego, po dostarczeniu stosownego wniosku zgodnego z § 3 i 4 Rozporządzenia Ministra Kultury Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2021 r., poz. 81) oraz :

- wymaganej dokumentacji przedprojektowej,
- projektu budowlanego remontowo – konserwatorskiego (ze szczegółami rozwiązań technicznych), opracowanego zgodnie z zaleceniami konserwatorskimi.

up. Mazowieckiego Wojewódzkiego
Konserwatora Zabytków

Monika Lipko
Zastępca Kierownika Delegatury
w Radomiu

Otrzymują:

1. Wnioskodawca
2. a/a